«Ύστερα από σαράντα σχεδόν χρόνια στη δημόσια ζωή έχω καταλήξει με έναν τρόπο σχεδόν αξιωματικό – δογματικό, ότι οι δύο μεγαλύτερες άυλες υποδομές των δήμων και των περιφερειώ ν είναι το σύστημα διοίκησης και η καθολική πολεοδομική και χωροταξική οργάνωση. Το πρώ το προσφέρει ένα υψηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιώ ν και το δεύτερο μια στρατηγική ματιά που χωρίς αυτήν ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης δρουν στα τυφλά. Χωρίς τη διοικητική μεταρρύθμιση ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης δεν μπορούν να διοικήσουν αξιοκρατικά και σωστά και χωρίς το πολεοδομικό και χωροταξικό σχέδιο δεν έχουν πυξίδα».

1. Πως αξιολογείτε συγκριτικά τις μεταρρυθμίσεις του "Καποδίστρια" και του "Καλλικράτη", τον τρόπο μετάβασης στον "Καλλικράτη" και ποια τα συμπεράσματα σας από την 3ετή εφαρμογή του νέου θεσμού; Πως κρίνετε γενικότερα τη σχέση της αυτοδιοίκησης με το κεντρικό πολιτικό σύστημα, τις κυβερνήσεις και τα κόμματα;

Οι μεταρρυθμίσεις του «Καποδίστρια» και του «Καλλικράτη» ήταν ένα πολύ σημαντικό βήμα προόδου για τη δημιουργία ενός σύγχρονου κράτους με ισχυρή Περιφέρεια και ουσιαστική Τοπική Αυτοδιοίκηση. Παρόλα αυτά επειδή η εφαρμογή της μεταρρύθμισης αυτής ήταν «σπασμωδική» και «διαχειριστική» δεν έδωσε, σχεδόν δεν άγγιξε τα οραματικά στοιχεία της μεταρρύθμισης. Όσο για τις σχέσης της αυτοδιοίκησης με το κεντρικό πολιτικό σύστημα, τις κυβερνήσεις και τα κόμματα δύο είναι οι μαγικές λέξεις: συνεργασία και αυτοτέλεια.

2. Πως κρίνετε τη διαβαθμιδική συνεργασία ανάμεσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση, όπως θεσμοποιήθηκε στον "Καλλικράτη"; Πως θα μπορούσε να βελτιωθεί;

Η συνεργασία ανάμεσα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση ήταν συμπλεγματική και ατελέσφορη. Θα μπορούσε να βελτιωθεί, όταν υπάρχει κοινό όραμα (π.χ. η ενιαία χωρική οργάνωση της Περιφέρειας που περιλαμβάνει το χωροταξικό της Περιφέρειας, τα πολεοδομικά σχέδια των Δήμων και όλα τα ΣΧΟΑΠ) και κοινά επιχειρησιακά σχέδια που αναιρούν τις αντιπαλότητες και πολλαπλασιάζουν το συλλογικό αποτέλεσμα της δράσης.

3. Είναι κοινός τόπος ο αναποτελεσματικός τρόπος που διαχειρίστηκε η Ελλάδα και η Αυτοδιοίκηση τους κοινοτικούς πόρους από τα ΜΟΠ του 1986 ως σήμερα. Τι προτείνετε για μια διαφορετική, αποδοτική διαχείριση των κοινοτικώ ν πόρων;

Προτείνω το συνδυασμό οραματικών στόχων με υψηλό επίπεδο τεχνοκρατικής στήριξης των επιχειρησιακών προγραμμάτων εφαρμογής των έργων που εντάσσονται στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

4. Τυπικά όλοι οι Δήμοι και οι Περιφέρειες έχουν πρόγραμμα. Θεωρείτε ότι αυτό ήταν προϊόν ευρείας διαβούλευσης και συμμετοχής των κοινωνικώ ν ομάδων με τρόπο που να αξιοποιεί ισόρροπα και συνεκτικά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των Δήμων και των Περιφερειώ ν; Πως προτείνετε να εκπονούνται τα δημοτικά και περιφερειακά προγράμματα;

Κατ᾽ αρχάς, ευρεία διαβούλευση με την κοινωνία και τους φορείς της. Ύστερα, με τη συμβολή υψηλού επιπέδου τεχνοκρατών και εμπειρογνωμόνων. Στην τελική φάση, είναι η ώρα της πολιτικής, είναι η ώρα της σύνθεσης που πρέπει να συνδυάζει τις προσδοκίες των πολιτών με υψιπετείς στόχους των πολιτικών στελεχών. Στο επίκεντρο όλων αυτών είναι κάτι που φαντάζει κοινότυπο, αλλά είναι καταλυτικό για τα δημοτικά και περιφερειακά προγράμματα: ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ, ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ, ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ανάμεσα στους δήμους και την περιφέρεια με όχημα όμως τους πολίτες και τους κοινωνικούς θεσμούς.

5. Πολύς λόγος γίνεται για τις άυλες υποδομές της αυτοδιοίκησης, την οργάνωση των υπηρεσιώ ν, την αξιοποίηση και αξιολόγηση των στελεχώ ν αλλά και για τα ελλιπή η ημιτελή πολεοδομικά και χωροταξικά σχέδια. Τι προτείνετε για τις άυλες υποδομές ώ στε να βελτιωθούν οι υπηρεσίες που παρέχουν οι Δήμοι στους δημότες, αλλά και για να προστατευτεί το περιβάλλον και οι φυσικοί πόροι;

Ύστερα από σαράντα σχεδόν χρόνια στη δημόσια ζωή έχω καταλήξει με έναν τρόπο σχεδόν αξιωματικό – δογματικό, ότι οι δύο μεγαλύτερες άυλες υποδομές των δήμων και των περιφερειών είναι το σύστημα διοίκησης και η καθολική πολεοδομική και χωροταξική οργάνωση. Το πρώτο προσφέρει ένα υψηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών και το δεύτερο μια στρατηγική ματιά που χωρίς αυτήν ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης δρουν στα τυφλά. Χωρίς τη διοικητική μεταρρύθμιση ο δήμαρχος και ο περιφερειάρχης δεν μπορούν να διοικήσουν αξιοκρατικά και σωστά και χωρίς το πολεοδομικό και χωροταξικό σχέδιο δεν έχουν πυξίδα.

6. Η κρίση επηρεάζει την Αυτοδιοίκηση. Πως θα μπορούσε η Αυτοδιοίκηση να αποτινάξει τις κατηγορίες που τη θέλουν να είναι μέρος της κρίσης του πολιτικού συστήματος; Πως θα μπορούσε η Αυτοδιοίκηση να βοηθήσει τον δημότη να αντιμετωπίσει την κρίση;

Η απάντηση είναι μονοσήμαντη: να αναλάβουν μεγάλες πρωτοβουλίες που θα εστιάζονται στις αξίες και τις αρχές της καλής διακυβέρνησης. Δηλαδή, διοίκηση με αξιοκρατία παντού, με ηλεκτρονική αποτύπωση των εισροών και των εκροών στους δήμους και τις περιφέρειες, με στοχοθεσία που θα ικανοποιεί τις προσδοκίες των πολιτών και τις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας. Με τον τρόπο αυτό, οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν όχημα αξιακής, ηθικής και μεταρρυθμιστικής πρωτοπορίας που τόσο ανάγκη την έχει η χώρα μας.

7. Μέσα από την αυτοδιοικητική σας εμπειρία έχετε ξεχωρίσει κάτι που μπορείτε να το προτείνετε ευρύτερα ως καλή αυτοδιοικητική πρακτική;

Οι δήμαρχοι και οι περιφερειάρχες είναι σύμμαχοι μόνο με τα όνειρα της πόλης τους και της περιφέρειάς τους. Αν εμπλακούν στις ομάδες μικροσυμφερόντων σε μια εβδομάδα έχουν ακυρωθεί.

8. Ποια θα θέλατε να είναι η ατζέντα των προσεχώ ν εκλογώ ν; Διατυπώ στε το όραμα και τις προτεραιότητές σας.

Η ατζέντα των προσεχών εκλογών θα πρέπει να έχει στον πυρήνα της την βασική αποστολή των περιφερειών και των δήμων. Σ΄ ένα κράτος που όλοι το θέλουμε επιτελικό, αξιοκρατικό, με στόχους και μετρήσιμα αποτελέσματα ο ρόλος του κεντρικού κράτους είναι η παραγωγή και η παρακολούθηση της εφαρμογής των δημοσίων πολιτικών (παιδείας, υγείας, ασφάλειας κ.λ.π.) Ο κεντρικός ρόλος της περιφέρειας είναι η περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και η παρακολούθηση των διοικητικών μονάδων που υπάγονται σε αυτήν. Ο ρόλος των δήμων είναι η τοπική ανάπτυξη, μα πάνω από όλα Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ. Όταν συνειδητοποιήσουν την πραγματική αποστολή τους τα πολιτικά στελέχη των δήμων και των περιφερειών, τότε μπορούμε να ελπίζουμε ότι υπάρχει ελπίδα ανάκαμψης στην πατρίδα μας.

Σταύρος Μπένος